

Załącznik
do Uchwały Nr XLII/304/21
Rady Gminy Włocławek
z dnia 30 grudnia 2021 r.

***Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Włocławek
na 2022 rok***

1. Wstęp

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej, rozwoju systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, których źródłem jest używanie w/w środków. Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencje wzrostową. Nadmierne spożywanie alkoholu oraz zażywanie innych substancji psychoaktywnych stanowi poważny problem, zarówno dla pojedynczych jednostek, jak i ogółu społeczeństwa.

Narkomania to choroba złożona z wielu sprzężonych ze sobą przyczyn (społecznych, psychologicznych, biologicznych), rozwijająca się zwłaszcza wśród młodych osób. Na przestrzeni lat, utraciła ona swój marginalny charakter i obecnie dotyka również dzieci i młodzieży pochodzącą z tzw. "dobrych domów".

Problem nadużywania alkoholu dotyczy nie tylko samej jednostki (jej zdrowia, utraty pracy, bezdomności), ale także życia rodzinnego, bowiem związany jest w wielu przypadkach z rozpadem rodziny, przemocą, zaburzeniami emocjonalnymi

wszystkich jej członków, a także naruszeniem prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu i przestępstwami związanymi z nielegalnym jego obrotem. Zjawiska alkoholizmu i narkomanii budzą duże emocje opinii publicznej.

Z raportu Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii o stanie narkomanii w Polsce (2020) wynika, że w kraju konsumpcja napojów alkoholowych jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż używanie narkotyków.

Gmina, na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, uzyskała kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w społecznościach lokalnych.

Do zadań własnych gminy należy podjęcie takich środków zaradczych oraz naprawczych, które minimalizowałyby skutki, a przede wszystkim zapobiegały alkoholizmowi i narkomanii na jej terenie.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, uchwalany corocznie przez radę gminy.

Podstawowe kierunki działań określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Włocławek na 2022 rok odpowiadają zadaniom nałożonym na gminy przepisami prawa.

Program ten precyzuje zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii na terenie Gminy Włocławek w oparciu o dotychczasowe doświadczenia oraz analizę problemów alkoholowych występujących na terenie Gminy Włocławek.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Włocławek na 2022 rok, określają lokalną strategii w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włocławku.

Przedstawiony poniżej program opiera się na następujących dokumentach:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i

- przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 r. poz. 1119);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249);
 - 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 2050).

2. Charakterystyka Gminy Włocławek

Gminę Włocławek na dzień 01 grudzień 2021r. zamieszkiwało ogółem 7356 osób. Na terenie gminy działa kilka placówek i podmiotów, mających w swoim zakresie pomoc rodzinom.

Są to przede wszystkim:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Ośrodek Zdrowia w Kruszynie i Smólniku;
- Szkoły: Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Kruszynie i Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Smólniku; Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Modzerowie i Warząchewce Polskiej. Gmina Włocławek ma charakter usługowo - rolniczy. Gospodarstwa są małe, nie ma tu dużych zakładów pracy. Choć znacząco zmalała liczba osób bezrobotnych, to jednak jest ona duża. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku, na terenie Gminy Włocławek na koniec listopada 2021r. było ogółem 348 osób bezrobotnych (z tego 139 to kobiety, a 209 to mężczyźni).

Charakterystyczną cechą bezrobocia mieszkańców Gminy Włocławek jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, co w zasadniczy sposób decyduje o zmniejszeniu szans na znalezienie zatrudnienia. Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie zawodowe lub podstawowe. Bezrobocie stanowi poważny problem mieszkańców Gminy Włocławek, wpływa na osłabienie instytucji rodziny, osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, a w konsekwencji na rozwój patologii społecznych, alkoholizmu i narkomanii prowadzących do wykluczenia społecznego.

Brak pracy ma negatywny wpływ na rodzinę. Powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę, rozszerza sferę ubóstwa i przyczynia się do różnego rodzaju

negatywnych zjawisk społecznych. Zmusza rodziny do korzystania ze wsparcia instytucji pomocowych, zwłaszcza pomocy społecznej.

W I półroczu 2021 korzystało ze wsparcia GOPS 513 osób, w tym 254 rodziny. Z zasiłków okresowych korzystają 101 rodzin, z zasiłków stałych korzystają 32 rodziny, natomiast z zasiłków celowych - 22 rodziny. W 2021r. pomocą objęto 21 osób mających problemy alkoholowe (źródło: sprawozdanie za I półrocze 2021 r.). Z analizy dokumentacji Ośrodka wynika, że wiele rodzin z kręgu świadczeniobiorców pozostaje pod opieką pomocy społecznej nawet przez kilkanaście lat.

Brak pracy, a tym samym brak dochodów doprowadza do sytuacji, w której niektórzy mieszkańcy żyją na poziomie minimum socjalnego. Rodzi się wówczas poczucie bezsilności i narasta zagrożenie wchodzenia w proces wykluczenia społecznego. Dlatego należy podjąć działania przeciwdziałające zjawiskom patologii społecznych w szczególności takich jak alkoholizm i narkomania.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Włocławek funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2021 roku na dzień 30 listopada 2021 roku do zespołu 30 formularzy wszczynających procedurę Niebieskiej Karty. Prowadzono wsparcie dla osób doświadczających przemocy przez pracowników GOPS Włocławek w trakcie spotkań w ramach grup roboczych.

W Kruszynie i Smólniku funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, który prowadzi certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień. Obecnie terapią w Punkcie Konsultacyjnym objętych jest 25 osób .

Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii są środkami budżetu gminy pochodzącymi z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalonych przez Radę Gminy liczy ogółem wszystkich punktów – 45.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W Gminie Włocławek przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej we Włocławku, działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja do dnia 06.12.2021 r. spotkała się 8 razy, rozpatrując między innymi wnioski o leczenie odwykowe. Komisja wystosowała 9 wezwań do osób uzależnionych, współuzależnionych. Wydano 7 postanowień w sprawie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Opieką terapeutyczną w punktach konsultacyjnych objęto 24

osoby uzależnione.

3. Cele i założenia Programu

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2022 rok to kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej, rozwoju systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, którego źródłem jest używanie w/w środków. Program zakłada wielostronne oddziaływania, których głównym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z alkoholem i narkotykami, zmniejszenie rozmiarów szkód oraz tworzenie warunków do poszerzenia zasobów niezbędnych do rozwiązywania problemów wynikających z uzależnienia od alkoholu i narkotyków.

4. Priorytetowe zadania

1. Wspieranie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą zaniedbanymi wychowawczo, z rodzin dysfunkcyjnych.
2. Organizacja różnych form wypoczynku i opieki dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji.
3. Wdrażanie profilaktyki szkolnej i środowiskowej i programów edukacyjno – profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz wdrażających umiejętności potrzebne do życia bez alkoholu i narkotyków.
4. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – dofinansowanie zajęć i imprez z dziedziny kultury, sportu i rekreacyjnych promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny tryb życia.
5. Zwiększenie dostępności i skuteczności programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.
6. Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka – jako priorytetowe zadania profilaktyki adresowane zwłaszcza do młodych mieszkańców Gminy, w szczególności dla osób z grupy ryzyka i rodzin dysfunkcyjnych.
7. Prowadzenie wobec osób uzależnionych od alkoholu działań motywujących do leczenia.
8. Zwiększenie dostępności pomocy prawnej, pedagogicznej i psychologicznej służącej przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

9. Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem zasad prawnych w zakresie obrotu napojami alkoholowymi na terenie Gminy Włocławek, w szczególności dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu małoletnim.
10. Podejmowanie interwencji w przypadku prowadzenia reklamy lub promocji napojów alkoholowych w zakresie prawnie niedozwolonym.
11. Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe ukierunkowane na zapobieganie lub ograniczenie szkód związanych z alkoholem i narkotykami oraz wykluczeniem społecznym.

5. Zadania szczegółowe

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych narkomanią.

1. Współpraca z placówkami służby zdrowia i stowarzyszeniami w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.
2. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz objęcie pomocą terapeutyczną młodzieży zagrożonej narkomanią.
3. Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.
4. Dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób zajmujących się profilaktyką w gminie.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub związane z narkomanią, pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Prowadzenie działań zmierzających do zmotywowania osoby nadużywającej alkoholu do podjęcia przez nią leczenia odwykowego.
2. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego, dla dzieci młodzieży oraz pomoc w organizowaniu różnorodnych form spędzenia czasu wolnego dla rodzin z terenu gminy, w których występują problemy alkoholowe lub związane z narkomanią.
3. Objęcie członków rodzin z problemem alkoholowym lub narkomanią, bezpłatną pomocą terapeutyczną, psychologiczno-pedagogiczną i prawną.
4. Realizacja działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie m. in. poprzez działalność informacyjną „Niebieska Karta”.

5. Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy poprzez udział i organizowanie szkoleń, konferencji itp.
6. Dofinansowanie działalności w zakresie zapewnienia specjalistycznej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie z terenu Gminy Włocławek.
7. Prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych prowadzonych w szkołach, placówkach oświatowych dotyczących narkomanii i leczenia odwykowego.
8. Realizacja programów profilaktycznych dotyczących nikotynizmu.

III. Realizacja profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej w szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

1. Profilaktyka:

prowadzenie profesjonalnych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz innych osób dorosłych.

- a) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
- b) wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, a także zakup sprzętu do prowadzenia zajęć sportowych,
- c) wspieranie lokalnych imprez i koncertów promujących zdrowy, trzeźwy styl życia - propagujących zwłaszcza wśród młodzieży postawy wolne od używek i przemocy, otwartych na pomoc osobom niepełnosprawnym,
- d) sfinansowanie szkoleń dla pracowników Gminy, GOPS Włocławek prowadzących działalność związaną z rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii dla członków Komisji ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz osób prowadzących świetlice profilaktyczno - wychowawcze na terenie Gminy Włocławek,
- e) finansowanie działalności świetlic profilaktyczno-wychowawczych wraz z filiami na terenie Gminy Włocławek dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią w tym zatrudnienie w ramach umowy o pracę dla osób pracujących w w/w świetlicach a także dla osób

- realizujących zadania w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
- f) sfinansowanie organizacji dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień uczestniczących w profilaktycznych zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych w świetlicach profilaktyczno-wychowawczych oraz w programach profilaktycznych,
 - g) remont i doposażenie w sprzęt świetlic profilaktyczno-wychowawczych,
 - h) finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego,

2. Edukacja publiczna:

- a) organizowanie badań, monitorowanie skali problemów uzależnień w środowisku lokalnym, pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych oraz narkomanii w Gminie Włocławek,
- b) prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień, organizowanie spektakli teatrów dziecięcych i młodzieżowych,
- c) udział w ogólnopolskich kampaniach informacyjnych i edukacyjnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii,
- d) opracowywanie i zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii, w tym publikowanie w prasie lokalnej,
- e) inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobów spożywania napojów alkoholowych, a w szczególności wpływania na postawy dorosłych, aby reagowali na każdy zauważony przypadek podawania lub sprzedaży alkoholu małoletnim,
- f) prowadzenie lokalnej kampanii edukacyjnej, związanej z promowaniem trzeźwości kierowców,
- g) propagowanie traktowanie uzależnienia od alkoholu jako choroby, w celu zmiany postaw piętnujących alkoholików w postawy skłaniające ich do podjęcia leczenia.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkomanii. Zapewnienie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych

1. Współpraca z grupami samopomocowymi uzależnionych i współuzależnionych -współpraca z organizacjami pozarządowymi, Kluby Abstynenta. W dziedzinie

propagowania zdrowego i trzeźwego życia oraz wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

2. Zabezpieczenie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkolenia dla członków Komisji, profilaktyka uzależnień.
3. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych za każdorazowy udział w posiedzeniu lub wykonywanej pracy komisji otrzymują wynagrodzenia w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia aktualnie obowiązującego za prace pracowników określonego rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Wynagrodzenie za posiedzenie finansowane będą ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

V. Działania zmierzające do ograniczenia dostępności spożycia alkoholu.

Organizowanie spotkań z właścicielami punktów sprzedaży oraz sprzedawcami napojów alkoholowych dotyczących zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

1. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów sprzedających napoje alkoholowe, w szczególności pod kątem przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych małoletnim.
2. Współpraca z Policją w sprawach związanych z łamaniem na terenie Gminy Włocławek przepisów prawa dotyczącego obrotu napojami alkoholowymi oraz związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych, w szczególności skierowanej do młodzieży.
3. Prowadzenie działań umożliwiających diagnozę stanu faktycznego związanego z dostępem alkoholu dla osób małoletnich.

VI. Zasady finansowania zadań ujętych w Programie.

Na realizację zadań Programu przeznaczają się środki finansowe stanowiące dochody z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ze środków finansowych uzyskanych z tego tytułu w roku 2022.

6. Preliminarz przewidywanych wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

	Zakres zadań	Kwota
1.	Koszty zatrudnienia pracowników zatrudnionych w świetlicach profilaktyczno -wychowawczych w Kruszynie, Świętosławiu, Nowej Wsi , w Dębie Polskim i Modzerowie.	10.000 zł
2.	Finansowanie posiłków w świetlicach profilaktyczno – wychowawczych i zajęć pozalekcyjnych sportowych, sprzętu sportowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w szkołach.	20.000 zł
3.	Finansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz imprez okolicznościowych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowych.	53.300 zł
4.	Remonty, zakup sprzętu, środków czystości, wyposażenie i utrzymanie świetlic profilaktyczno-wychowawczych.	10.000 zł
5.	Dofinansowanie działalności instytucji, stowarzyszeń	6.000 zł

	realizujących profilaktykę p/alkoholowych oraz wynagrodzenia z tytułu posiedzeń członków Komisji ds. Rozw. Problemów Alkoholowych ; opłaty sądowe skierowanie na leczenie osób uzależnionych .	
6.	Szkolenia, spektakle i programy profilaktyczne wg. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.	20.000 zł
7.	Zakup czasopism i broszur specjalistycznych.	700 zł
	Razem:	120.000 zł